

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. I-722 4, 7, 10 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3691

2022 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. balandžio 28 d. sprendimo Nr. SV-S-90 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.1 papunktį ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 5 d. nutarimą Nr. 81 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 7, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3691“ (toliau – Nutarimas Nr. 81), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui nesvarstyti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 7, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3691 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Vyriausybė, įgyvendindama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, valstybės prioritetiniame projekte „Optimali valstybinių įmonių ir viešojo valdymo sistema“ nurodomą iniciatyvą – peržiūrėti juridinių asmenų teisinių formų, kuriomis veikia valstybė, rūšis ir atsisakyti tų formų, kurios sudaro sąlygas valstybei konkuruoti su privačiu verslu tose ūkio šakose, kuriose valstybės dalyvavimas nebūtinai, – 2021 m. lapkričio 10 d. pasitarime apsvaustė ir pritarė šiuo metu veikiančių valstybės įmonių pertvarkymui į kitų teisinių formų juridinius asmenis ar jų likvidavimui, taip pat pavedė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai pateikti Vyriausybei Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo ir kitų įstatymų projektus, kuriais būtų panaikintas įmonių, turinčių valstybės įmonės teisinę formą, teisinis reguliavimas, nuo 2024 m. gruodžio 1 d. numačius juose valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės teisinio reguliavimo išimtis. Vyriausybė šį projektą numato pateikti Seimui svarstyti 2022 m. pavasario sesijoje.

2. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo (toliau – Įstatymas) pakeitimai grindžiami jo nuostatų neatitiktimi Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) gerosios valdysenos standartams. Pažymėtina,

kad nors EBPO, 2015 metais baigusi tyrimą dėl Lietuvos valstybės valdomų įmonių sektoriaus atitikties EBPO Valstybės valdomų įmonių valdysenos gairėms, ir išreiškė nuomonę, kad valdysenos prasme Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatytas reguliavimas yra pažangesnis nei nustatytasis Įstatyme, tačiau nepateikė rekomendacijų dėl Įstatymo tobulinimo, bet rekomendavo peržiūrėti valstybės valdomų įmonių teisinės formas ir kaip šios rekomendacijos prioritetinę sritį nurodė didesnę perėjimą prie akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių teisinių formų. Todėl Vyriausybės atliekama valstybės įmonių pertvarka ir sprendimas atsisakyti valstybės įmonės teisinės formos yra tinkamesnės priemonės EBPO rekomendacijoms įgyvendinti nei Įstatymo projekte siūlomi pakeitimai, be kita ko, turintys teisinio reguliavimo trūkumų, kurie nurodyti Nutarime Nr. 81.

3. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė 2017 m. balandžio 25 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2017-P-30-1-9 „Ar savivaldybių kontroliuojamų įmonių valdysena užtikrina efektyvią ir skaidrią įmonių veiklą“ pateikė nuomonę, kad savivaldybės įmonės teisinė forma nėra būtina. Atsižvelgiant į šią nuomonę, 2018 m. gegužės 17 d. priimto Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 4, 6, 7, 14, 16, 19, 20, 24, 27, 28, 29, 30 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1163 15 straipsnio 3 dalyje suformuluotas pasiūlymas savivaldybėms apsvarstyti galimybes savivaldybės įmones, veikiančias pagal Įstatymą, pertvarkyti į kitų teisinių formų juridinius asmenis, prioritetą teikiant pertvarkymui į įmones, veikiančias pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą. Pažymėtina, kad jau dabar daugiau kaip 2/3 savivaldybių neturi įmonių, kurių teisinė forma būtų savivaldybės įmonė. Rengdama 1 punkte nurodytus Įstatymo ir kitų įstatymų projektus, kuriais būtų panaikintas įmonių, turinčių valstybės įmonės teisinę formą, teisinis reguliavimas, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija įvertins Įstatymo projekte pateiktus siūlymus, skirtus savivaldybės įmonių valdysenai.

Ministras Pirmininkas

Ekonomikos ir inovacijų ministras